

Rabo miniMaster Agrarische Bedrijfsopvolging

*Samen werken aan een
zorgeloze overdracht*

U gaat de leiding van het bedrijf overnemen. Hoe u het ook gaat doen, er zijn vele vraagstukken die op uw weg komen bij de opvolging. Uit welke stappen bestaat het proces van opvolging? Welke veranderingen wil ik doorvoeren in het bedrijf? Welke rolwisselingen vinden er plaats? Wat is de impact van de opvolging op de familie? Wat zijn de fiscale consequenties? Vragen die een goede voorbereiding en het nodige denkwerk van u en uw familie vergen.

Om u hierbij te ondersteunen, bieden wij u in samenwerking met de Rabo Ondernemers Academie de miniMaster Agrarische Bedrijfsopvolging aan. Een programma ontwikkeld door de Coöperatie Fabriek. Samen met andere opvolgers gaat u zich verdiepen in de belangrijkste aspecten bij de bedrijfsopvolging. U leert met en van elkaar vanuit uw eigen praktijksituatie.

Ik nodig u van harte uit deel te nemen aan dit inspirerende programma.

Eric Zwart

Directeur Bedrijven

Rabobank Assen en Noord-Drenthe

Een aandeel in elkaar

Rabobank

De Rabo miniMaster Agrarische Bedrijfsopvolging is specifiek samengesteld voor ondernemers die de toekomstige leiding van het bedrijf op zich gaan nemen.

Deze opleiding geeft u inzichten die u in uw dagelijkse praktijk verder zullen helpen. Niet alleen uw eigen inzichten spelen hierin een rol maar juist ook de inzichten van anderen, en natuurlijk de docenten. U leert het meeste van elkaar. De boodschap is dan ook helder; 'doe actief mee!' Gedurende de bijeenkomsten gaat u aan de slag met verschillende onderwerpen die u allemaal in uw dagelijkse praktijk zult tegenkomen. Onderwerpen als rolverdeling en rolwisselingen in het bedrijf, strategisch management, financieel management, fiscaal juridische aspecten etc. We sluiten deze opleiding af met een presentatie waarin u in groepen gaat aangeven wat u 'anders' gaat doen.

Aanpak

De gehanteerde leermethodiek is Action Learning. U spart met andere deelnemers die net als u bezig zijn met de (toekomstige-) overname van het bedrijf. U kunt de aangereikte theorieën direct toepassen bij uw vraagstukken over de bedrijfsopvolging.

Programma en docenten

Het programma bestaat uit acht masterClasses die elk een wezenlijk aspect van de bedrijfsopvolging behandelen:

- Rolwisselingen in het bedrijf
- Fiscaal- en Juridische aspecten van bedrijfsopvolging
- Strategisch management
- Financieel management
- Marketing management
- Trends en ontwikkelingen in Food en Agri
- Bedrijfswaardering en overnamefinanciering
- Wat gaan we 'anders' doen?

Rolwisseling in het bedrijf

Bij bedrijfsoverdracht/bedrijfsovername is het belangrijk daarvan een glijdend proces te maken. Breuklijnen zijn zelden in het belang van de onderneming. Alle bepalende spelers in het bedrijf zouden op een organische manier nieuwe rollen moeten krijgen. Dat is tevens ook de reden dat we voor deze masterClass ook de overdragende partij uitnodigen. Het gaat hier vooral over hoe organiseren we dit, wie neemt welk initiatief een wie is verantwoordelijk en waarvoor.

Docent: E. (Ed) van de Vijver, hij is senior consultant bij BDO Consultants BV en gespecialiseerd in advisering bij opvolging, eigenaars strategie en begeleiding en verbetering van communicatie bij bedrijfsopvolging.

Fiscaal- en Juridische aspecten van agrarische bedrijfsopvolging

In deze masterClass komen de fiscale- en juridische aspecten aan de orde die zich voordoen voor, tijdens en na de overdracht. Waar moeten we naar kijken, wat zijn de valkuilen die we moeten vermijden? Vanuit de praktijk helpt de docent u met tips over de juiste voorbereiding van de overdracht.

Docent: J. (Jeroen) Boele, hij is fiscaal jurist bij Alfa Accountants en adviseurs en gespecialiseerd in agrarische bedrijven.

Strategisch Management

Strategisch management gaat over het nadenken over wat er op uw bedrijf afkomt in de aankomende maanden en jaren. Met welke uitdagingen krijgt u te maken? En nog belangrijker: hoe gaat u hier mee om? Na een verkenning van de kansen en bedreigingen gaat deze masterClass over het inzetten van de sterktes en het ombuigen van de zwaktes van uw bedrijf, zodat u betere resultaten kunt boeken.

Docent: **Dr. S.A. (Alex) Klein MBA**, docent, schrijver, publicist en presentator op de gebieden finance, strategie en marketing. Hij legt complexe concepten op een inspirerende wijze uit.

Financieel Management

In deze masterClass gaan we specifiek in op de belangrijkste ratio's die bepalend zijn voor de financiering en de financiële gezondheid van uw onderneming en de wijze waarop u deze kunt beïnvloeden. Daarnaast krijgt u inzicht in het waarde creërend vermogen en de wijze waarop dat het beste kan worden gemonitord.

Docent: **Drs. H.C.A. (Hinrich) Slobbe** is oprichter en directeur van Wizfiz. Hij is actief in de profit- en de non-profitsector en geeft advies en training op het gebied van financieel management.

Marketing Management

Wat zijn onze verdienmodellen en wat kunnen we hier mee doen? Goede marketing geeft alle partijen een goed gevoel. En dat begint bij u zelf dat geeft u energie en maakt dat u verder kunt gaan. In deze masterClass krijgt u inzichten en praktische tips hoe u uw eigen bedrijf creatiever en innovatiever kunt maken. Of het nu gaat over een nieuw product of een slim kostenbesparend proces.

Docent: **Drs. P. (Paul) Turken**, werkte meer dan 20 jaar als marketingconsultant en is als docent verbonden aan diverse business schools in binnen- en buitenland.

Trends en ontwikkelingen in Food en Agri

Wat doen we met restproducten? Zijn we ons bewust van de restwaarde hiervan en hoe creëren we die waarde? Duurzaamheid wat is dit en wat kan ik er mee? Hele praktische toepassingen en voorbeelden komen in deze masterClass voorbij.

Docent: **Drs. (G. (Gerard) Teuling** is Sectormanager Food & Agribusiness bij MVO Nederland en voorheen actief bij o.a. Heinz, Mars en Emte Supermarkten..

Bedrijfswaardering en overnamefinanciering

Wat is de waarde van uw bedrijf? En hoe kunnen we uw bedrijf goed laten functioneren rekening houdend met de financiële keuzes waar u voor staat?

Docent: **Ing. P. (Peter) Pals MBA**, hij is eigenaar van Farmers Funding en houdt zich dagelijks bezig met dit soort vraagstukken. Daarvoor jarenlang actief binnen de Rabobank in diverse Food & Agri gerelateerde functies.

Wat gaan we 'anders' doen?

Deze bijeenkomst staat puur in het teken van wat gaan we in de toekomst anders doen. Samen met andere deelnemers gaat u hierover onder leiding van de docent sparren en oefeningen maken. Uiteindelijk leidt dit tot het antwoordt op de vraag: 'wat ga ik anders doen?'

Docent: **Ing. D. (Dick) Oosthoek**, hij is thans actief als zelfstandig adviseur, afkomstig van de Rabobank waar hij jaren lang actief is geweest in de agrarische sector.

Overzicht

Rabo miniMaster Agrarische Bedrijfsopvolging

Duur programma

Circa 4 maanden.

Aantal bijeenkomsten

8 avondbijeenkomsten van 18.00 tot 22.00 uur

De volgorde van de masterClasses is niet gelijk aan de volgorde in deze brochure.

Data (dinsdagavonden)

31 januari 2017

14 februari 2017

28 februari 2017

14 maart 2017

28 maart 2017

11 april 2017

2 mei 2017

16 mei 2017

Studiemateriaal

Via uw digitale leeromgeving.

Locatie

Rabobank Assen en Noord-Drenthe

Neptunusplein 2

9401 CZ ASSEN

Eigen bijdrage

€ 595,00 per persoon/vrij van btw.

De Coöperatie Fabriek is geregistreerd in het Centraal Register Kort Beroeps Onderwijs (www.CRKBO.nl).

Studiemateriaal

Het studiemateriaal is inbegrepen. U krijgt toegang tot een persoonlijke online leeromgeving waar u al het studiemateriaal terug kunt vinden. Naderhand kunt u de aangeboden kennis en inzichten nog eens op uw gemak nalezen.

Programmatijden

17.30 uur ontvangst met een lichte maaltijd

18.00 uur aanvang programma

22.00 uur afsluiting

Vragen en aanmelden

Voor meer informatie en voor aanmelding kunt u contact opnemen met Annette Kremers. Zij is bereikbaar op tel.nr. 0592-323281 of email annette.kremers@rabobank.nl.

Waarom biedt uw Rabobank dit aan?

De Rabobank vindt het belangrijk om kennis te delen, mensen te verbinden en elkaar te versterken. Hiermee willen we een substantiële maatschappelijke bijdrage leveren en de coöperatieve identiteit betekenis geven. Bovenal wil de Rabobank hiermee ondernemers helpen te ontwikkelen, zowel op persoonlijk- als zakelijk vlak.

Dit programma is ontwikkeld door

